

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ
ТОШКЕНТ МОЛИЯ ИНСТИТУТИ

“ГЛОБАЛЛАШУВ ШАРОИТИДА БАНК ВА
МОЛИЯ ТИЗИМИ БАРҚАРОРЛИГИНИ
ТАЪМИНЛАШ МАСАЛАЛАРИ”

МАВЗУСИДА ЎТКАЗИЛГАН ХАЛҚАРО ИЛМИЙ-АМАЛИЙ
КОНФЕРЕНЦИЯ МАТЕРИАЛЛАРИ ТЎПЛАМИ

10 ИЮНЬ 2022 ЙИЛ

ТОШКЕНТ- 2022

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ**

ТОШКЕНТ МОЛИЯ ИНСТИТУТИ

“БАНК ИШИ” КАФЕДРАСИ

**“ГЛОБАЛЛАШУВ ШАРОИТИДА БАНК ВА МОЛИЯ
ТИЗИМИ БАРҚАРОРЛИГИНИ ТАЪМИНЛАШ
МАСАЛАЛАРИ”**

**халқаро илмий-амалий анжуман материаллари
тўплами
10-июн 2022-йил**

**“ВОПРОСЫ ОБЕСПЕЧЕНИЯ УСТОЙЧИВОСТИ
БАНКОВСКОЙ И ФИНАНСОВОЙ СИСТЕМЫ В
УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛИЗАЦИИ”**

**материалы международной научно-
практической конференции
10 июня 2022 год**

**“ISSUES OF ENSURING SUSTAINABILITY OF THE
BANKING AND FINANCIAL SYSTEMS IN THE
CONTEXT OF GLOBALIZATION”**

**materials of the international scientific and
practical conference
10th of June 2022 year**

Tashkent 2022

ТОШКЕНТ МОЛИЯ ИНСТИТУТИ

БАНК ИШИ КАФЕДРАСИ

УЎК: 336.7(575.1)

КБК: 65.26(50')

Тақризчилар: **и.ф.д., проф. Ш.З.Абдуллаева,**
 и.ф.н., доц. И.Х.Рахманов

Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 7 мартдаги 101-Ғ-сонли фармойишининг ижросини таъминлаш бўйича **“Глобаллашув шароитида банк ва молия тизими барқарорлигини таъминлаш масалалари”** мавзусида ўтказилган халқаро илмий-амалий конференция материаллари тўплами—Т.: ТМИ., 2022. —854 б.

и.ф.д., проф. Т.З.Тешабаевнинг умумий раҳбарлиги остида

Таҳрир хайъати аъзолари: проф.С.Мехмонов, А.Исламқулов, проф.А.Омонов, доц.У.Абдуллаев, доц.Ф.Холмаматов, доц. И.Жўраев, PhD Х.Тиллаев, А.Рахматов, Б.Максудов.

Мазкур илмий маъруза тезислари тўпламида мамлакатимиз ҳамда хорижий иқтисодчи олимлар, тажрибали амалиётчилар, олий ўқув юр்தларининг профессор-ўқитувчилари, илмий тадқиқот институтлари ва марказларининг етакчи илмий ходимлари, таянч докторант ва мустақил изланувчи ҳамда магистрларнинг илмий тадқиқот иши натижалари мужассамлашган.

Ушбу нашрда келтирилган барча маълумотлар ва фикр-мулоҳазалар муаллифларга тегишли бўлиб, таҳрир хайъати аъзоларининг фикрига мос келмаслиги мумкин. Нашрда келтирилган рақамлар, статистик маълумотлар, фикр-мулоҳазалар учун муаллифлар масъул ҳисобланади.

УЎК: 336.7(575.1)

КБК: 65.26(50')

Endi investorlar, o'z xohishiga ko'ra, nizoni hal qilish uchun to'g'ridan-to'g'ri Oliy sudga murojaat qilishi mumkin.

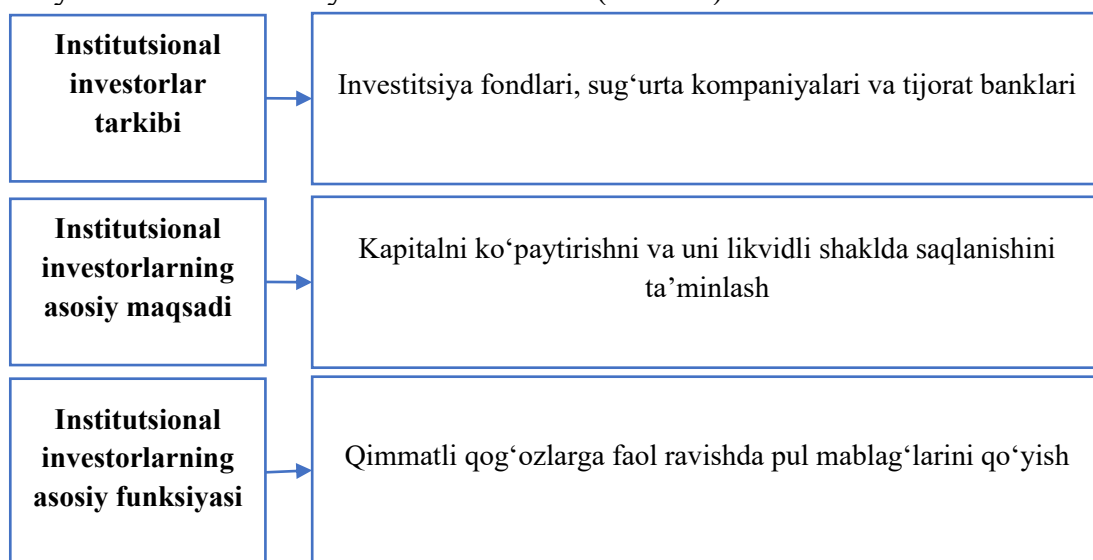
Raqobatbardosh tovar-xizmatlar ishlab chiqarish orqali eksportni oshirish, yangi ish o'rinlarini yaratish, tarmoqlarni innovatsion texnologiya va tajribalar bilan qurollantirish mamlakatimiz iqtisodiyotining barqarorlashuvini ta'minlaydi.

Xorijiy investorlar bilan faol integratsiyalashuvga erishish va buning uchun zarur infratuzilmani yaratishda bosh islohotchilik bugungi hukumatning asosiy vazifasi bo'lishi kerak. Chunki mamlakatda qonunlar mukammal bo'lishi, ijrosida esa hech qanday istisnolarning bo'lmasligi har qanday investorni o'ziga jalb qila oladigan investitsion jozibadorlikning asosidir.

INSTITUTIONAL INVESTORLARNING KAPITAL BOZORIDAGI FAOLIYATINING ASOSIY JIHATLARI

*Omonov Sardor O'limasovich -
TMI, tayanch doktorant*

O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi tomonidan 2008-yil 2-dekabrda 1874-son bilan davlat ro'yxatidan o'tkazilgan "Qimmatli qog'ozlar bozoridagi institutsional investorlar faoliyatining professional standartlari to'g'risida"gi Nizom hamda 1875-son bilan davlat ro'yxatidan o'tkazilgan "Institutsional investorlar tomonidan korporativ qimmatli qog'ozlarga qilinadigan investitsiyalarning sifati va minimal darajasiga o'rnatilgan me'yoriy talablar to'g'risida"gi Nizomga muvofiq, mamlakatimizda institutsional investorlar tarkibiga tijorat banklari, sug'urta kompaniyalari va investitsiya fondlari kiradi (1-rasm).

1-rasm. Institutsional investorlarga xos umumiy jihatlar¹⁸⁶

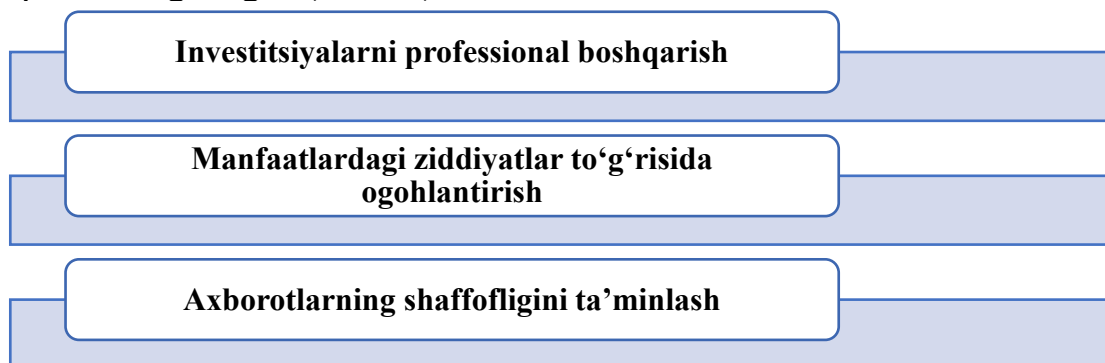
¹⁸⁶ O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi tomonidan 2008-yil 2-dekabrda 1874-son bilan davlat ro'yxatidan o'tkazilgan "Qimmatli qog'ozlar bozoridagi institutsional investorlar faoliyatining professional standartlari to'g'risida"gi Nizom, <https://lex.uz/docs/-1412377>

Shuningdek, ushbu Nizomlarda mamlakatimiz qimmatli qog'ozlar bozorida institutsional investorlarning asosiy maqsadi va funksiyalariga ham alohida to'xtalib o'tilgan. Bunda kapitalni ko'paytirish hamda pul mablag'laridan samarali foydalanish bo'yicha jihatlar inobatga olinganligini ko'rishimiz mumkin (1-rasm).

2-rasm. Institutsional investorlar tomonidan moliyaviy barqarorlikni ta'minlashda foydalaniladigan tamoyillar¹⁸⁷

Milliy qonunchiligimizda institutsional investorlar kapital bozorida o'z moliyaviy barqarorligini ta'minlashda bir qator tamoyillardan foydalanishini nazarda tutadi. Xususan, institutsional investorlar o'z aktivlarini ishonchlilik, diversifikatsiyalash, qaytarishlilik, foydalilik va likvidlilik tamoyillari asosida boshqarishi belgilangan (2-rasm).

3-rasm. Institutsional investorlar tomonidan qimmatli qog'ozlar bozorida investitsiyalarni amalga oshirishda qo'llaniladigan asosiy tamoyillar¹⁸⁸

Shuni ham qo'shimcha ravishda ta'kidlashimiz lozimki, qimmatli qog'ozlar bozorida investitsiyalarni amalga oshirishda ham institutsional investorlar tomonidan bir qator tamoyillarga amal qilishi belgilangan. Investitsiyalarni professional boshqarish, manfaatlardagi ziddiyatlar to'g'risida ogohlantirish,

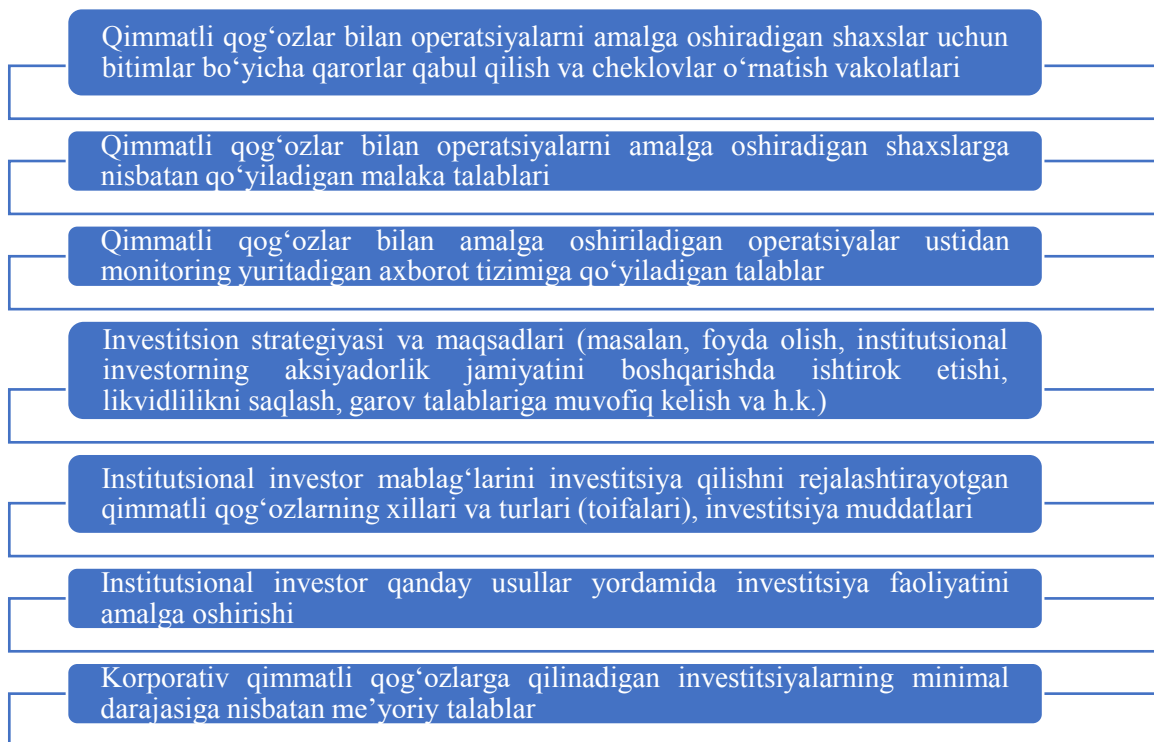
¹⁸⁷ O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi tomonidan 2008-yil 2-dekabrda 1874-son bilan davlat ro'yxatidan o'tkazilgan "Qimmatli qog'ozlar bozoridagi institutsional investorlar faoliyatining professional standartlari to'g'risida"gi Nizom, <https://lex.uz/docs/-1412377>

¹⁸⁸ O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi tomonidan 2008-yil 2-dekabrda 1874-son bilan davlat ro'yxatidan o'tkazilgan "Qimmatli qog'ozlar bozoridagi institutsional investorlar faoliyatining professional standartlari to'g'risida"gi Nizom, <https://lex.uz/docs/-1412377>

axborotlarning shaffofligini ta'minlash kabi tamoyillar shular jumlasidandir (3-rasm).

Mamlakatimizda institutsional investorlar tomonidan investitsiya siyosati to'g'risidagi nizom ishlab chiqilishi lozim. Ushbu nizomda o'z ichiga olishi lozim bo'lgan bir qator jihatlar mavjud bo'lib, ular quyidagi rasmda aks ettirilgan (4-rasm).

4-rasm. Institutsional investorlarning investitsiya siyosati to'g'risidagi nizomida e'tiborga olinishi lozim bo'lgan jihatlar¹⁸⁹

4-rasmdan ko'rinib turibdiki, institutsional investorlarning investitsiya siyosatida qimmatli qog'ozlar bilan operatsiyalarni amalga oshiradigan shaxslar uchun bitimlar bo'yicha qarorlar qabul qilish va cheklovlar o'rnatish vakolatlari, malaka talablari, axborot tizimiga qo'yiladigan talablar, investitsion strategiyasi va maqsadlari kabilarni o'z ichiga olishi lozim.

Yuqoridagilar asosida shuni xulosa qilishimiz mumkinki, mamlakatimizda institutsional investorlarning huquqiy asoslari ma'lum darajada yaratilgan, biroq amaliyotda ishlashi bo'yicha bir qator ishlar amalga oshirilishi lozim.

¹⁸⁹ O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi tomonidan 2008-yil 2-dekabrda 1875-son bilan davlat ro'yxatidan o'tkazilgan "Institutsional investorlar tomonidan korporativ qimmatli qog'ozlarga qilinadigan investitsiyalarning sifati va minimal darajasiga o'rnatilgan me'yoriy talablar to'g'risida"gi Nizom, <https://lex.uz/docs/-1412249>

<i>Rahmatullayev B.Ch. Isayeva X.B.</i>	О'ЗBEKISTONDA INVESTITSION MUHIT HOLATI VA RIVOJLANISH TENDENSIYALARI	247
<i>Rahmatullayev B.Ch.</i>	HUDUDLARGA INVESTITSIYALARNI JALB ETISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH: MUAMMO VA YECHIMLAR.	250
<i>Omonov S.O'.</i>	INSTITUTIONAL INVESTORLARNING KAPITAL BOZORIDAGI FAOLIYATINING ASOSIY JIHATLARI	253
<i>Sultonov Sh.N. Soatova N.B.</i>	FOND BOZORNI RIVOJLANTIRISHDAGI ASOSIY MUOMMOLAR VA ULARNI BARTARAF ETISH YO'LLARI	256
<i>Sultonov Sh.N. Soatova N.B.</i>	FOND BOZORI RIVOJLANISHIGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR	259
3-СЕКЦИЯ. ХОРИЖИЙ ВА МАҲАЛЛИЙ МОЛИЯ БОЗОРЛАРИДА РАҚОБАТ ШАРОИТИДА РИСКЛАРНИ БОШҚАРИШ ҲАМДА БАНК СЕКТОРИНИ ТРАНСФОРМАЦИЯ ҚИЛИШ ВА ДАВЛАТ УЛУШИНИ КАМАЙТИРИШ БЎЙИЧА ДОЛЗАРБ МАСАЛАЛАР		
<i>Саидов Д.</i>	ТИЖОРАТ БАНКЛАРИ КАПИТАЛИ ЕТАРЛИЛИГИ ВА УНИ ОШИРИШ ЙЎЛЛАРИ	262
<i>Абдуллаев У.А.</i>	МИЛЛИЙ БАНК ТИЗИМИНИ РИВОЖЛАНТИРИШДА ҲАРАКАТЛАР СТРАТЕГИЯСИДАН ТАРАҚҚИЁТ СТРАТЕГИЯСИГА ЎТИШ ЖАРАЁНИДАГИ АЙРИМ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАР	266
<i>Давирова Ш.Ш.</i>	ПОКАЗАТЕЛИ ВВП СУВЕРЕННОГО КРЕДИТНОГО РЕЙТИНГА СТРАН ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ И КAVKAZA	270
<i>Мирзаев М.</i>	БАНКЛАР МОЛИЯВИЙ ХИЗМАТЛАРИ СИФАТИ ВА ОММАБОПЛИГИНИ ОШИРИШ МАСАЛАЛАРИ	274
<i>Ибодуллаев Ш.Т.</i>	МИЛЛИЙ БАНК ТИЗИМИНИ ТРАНСФОРМАЦИЯЛАШ ШАРОИТИДА ТИЖОРАТ БАНКЛАРИНИНГ ИНВЕСТИЦИОН ЖОЗИБАДОРЛИГИНИ ТАЪМИНЛАШ ИМКОНИЯТЛАРИ	277
<i>Шомуродов Р.Т.</i>	ИҚТИСОДИЁТНИНГ ГЛОБАЛЛАШУВ ШАРОИТИДА ЎЗBEKISTONDA МОНЕТАР СИЁСАТНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ	279
<i>Камолхўжаев З.</i>	ИНВЕСТИЦИЯ ЛОЙИҲАЛАРИНИ МОЛИЯЛАШТИРИШДА ТИЖОРАТ	281